

Boldizsár Ildikó

Hogyan szerzett vizet a kiszáradt kút?

Egyszer volt, hol nem volt, nem is messze innen volt, volt egyszer egy kút. A mező közepén álldogált egymagában, de soha nem volt egyedül. Hajnalban csorda kolompolása ébresztette, a bivalyok érkeztek hozzá vízért. Aztán sorra jöttek a többiek is. Az őzek és a szarvasok kimerészkedtek az erdőből, hogy a kútnál ők is a szomjukat oltás, és hamarosan a vaddisznók is megérkeztek vadmalacaikkal. A kút örvendezve várta őket, és büszke volt rá, hogy ilyen sok teremtményt tart jól a vizével. Szívesen hallgatta, mit beszélnek körülötte az állatok, és hogyan nevelik a vaddisznók az egymást lökdöső vadmalacokat. Olykor egy-egy vándor is megállt mellette, ivott a vizéből, majd hátát a kútnak döntve megpihent. A madarak is mindennap felkeresték, felröppentek a kút szélére, és elmesélték neki, hol jártak, mit láttak. A kút azonban nem szólt senkihez, csak állt a mező közepén és mosolygott.

Egyszer az egyik tengelice egy magocskával a csőrében röppent a kútra, s amikor köszönésre nyitotta a csőrét, a mag kihullott, és a kút mellé esett. A tengelice hiába kereste a magot egész nap, sehol sem találta. Nem is találhatta, mert a mag jó mélyre esett, és azonnal befúrta magát a földbe. Ott éledgett, ott növekedett egy ideig, majd egy tavaszi reggelen kidugta a fejét a földből egy icipici ág. Az ág nőtt, növekedett, kicsi fává serdült, majd ahogy múltak az évek, óriási tölgyfa lett belőle. Attól kezdve a vándorok már nem a kútnak támasztották a hátukat, hanem a fa törzsének, és a madarak a kút széle helyett a lombkoronában húzták meg magukat. De a kút nem szomorkodott emiatt, szilárdan állt a helyén, a mező közepén, és csak mosolygott és mosolygott.

A tölgyfa sosem beszélgetett a kúttal, éledgéltek egymás mellett szóltanul. A kút nem akarta beszéddel zavarni a fát, de sokat gyönyörködött benne, mert ahogy a tölgy egyre szebb, egyre terebélyesebb lett, a kútnak is egyre több jutott az árnyékából. A tölgyfa tisztelte a kútat azért, hogy mindenkit meg tud itatni, s jól tudta, hogy a kút vize nélkül az ő élete sem tartana sokáig: elsatnyulna, kiszáradna, lombját vesztené.

Történt azonban egyszer, hogy a kút úgy érezte, kevesebb vize van, mint amennyi az előző nap volt. Egy pillanatra megijedt, de aztán megnyugodott, mert látta, hogy ennyi víz is elég a szomjazóknak. Ám a víz másnap megint kevesebb lett, harmadnap még kevesebb, aztán még kevesebb és egyre kevesebb... A tizedik napon aztán a kút arra ébredt, hogy már egyetlen csöpp vize sincs.

– Jaj, mi lesz most a bivalyokkal, az őzekkel, a szarvasokkal, a vaddisznókkal meg a vadmalacokkal? Mi lesz most a vándorokkal? – jajdult fel hirtelen.

– És mi lesz velem? – nyögte mellette a tölgyfa.

– Veled? – csodálkozott a kút. – Miért, mi történt veled?

– Nekem is te adsz inni, én is a te vizedből táplálkozom. Ha te kiszáradsz, én is elpusztulok.

A kút meglepődött. Azt tudta, hogy az állatok az ő vizéből táplálkoznak, no de hogy a hatalmas tölgyfa is? Ezt igazán nem gondolta volna. Ám hiába törte a fejét, elképzelni sem tudta, hová tűnt belőle a víz, igaz, azon sem gondolkodott még soha, hogy eddig honnan volt benne oly bőségesen.

– Nem tudom, mi történhetett – töprengett hangosan a kút. – Egyszer csak elapadt a vizem, és igazán nem tudom, mit tehetnék most.

A tölgyfa gondolkodóba esett. Amennyire tudta, kinyújtóztatta a törzsét, és körülnézett a vidéken. Hatalmas mezőt látott maga előtt fákkal és virágokkal borítva, de hiába fordult jobbra, hiába fordult balra, folyónak vagy pataknak nyomát sem látta. Akkor feltekintett az égre és esőfelhőket keresett, hátha azok hoznak majd a kútnak vizet. De hétágra sütött a Nap, erősen perzselte a tölgyfa kíváncsiskodó leveleit, így a tölgyfa jobbnak látta, ha nem nyújtózik tovább.

– Egyetlen folyót vagy patakot sem látok errefelé – hajolt le a kúthoz. – És egyetlen esőfelhő sincs az égen.

– Akkor ez azt jelenti, hogy bizonyára hamarosan meghalok – gondolta a kút, és sajnálni kezdte az őzeket, a szarvasokat, a bivalyokat, a vaddisznókat és a vándorokat.

A tölgyfa mintha kitalálta volna a kút gondolatát, így szólt hozzá:

– Meg kell találnod a vizeket. Ha azok nem jönnek el hozzád, neked kell értük menned.

A kút nagyot nevetett a tölgyfa ötletén.

– De hiszen én nem tudok járni! – kacagott.

– Dehogyan! – zörögtek a tölgyfa ágai.

– Száz éve állok már ezen a mezőn, de még soha egyetlen lépést se tettem! Hogyan is tudhatna járni egy kút?

– Egyszerűen – felelte a tölgyfa. – Nem előre meg hátrafelé kell menned, úgy, ahogy a vándorok meg az

állatok teszik, és nem is felfelé, ahogy a madarak. Egy kút csak kút módjára járhat.

– Kút módjára? – csodálkozott a kút. – Hát azt meg hogyan kell csinálni?

– Mi sem könnyebb annál! – nevetett a tölgyfa. – A kutak csak lefelé tudnak járni. Ahhoz, hogy vizet találj, neked is mélyebbre kell ereszkedned.

A kút elgondolkodott. Nem bízott a tölgyfa ötletében, hiszen sosem hallott még járkáló kutakról, de amikor másnap hajnalban meglátta a vizet hiába kereső őzek szomorú szemét, nagy elhatározásra jutott.

– Megpróbálom – mondta a tölgyfának. – Hogyan kezdjek hozzá?

– Először is meg kell tanulnod nyújtózkodni – magyarázta a tölgyfa. – Nézd meg, én hogyan csinálom.

Azzal a tölgyfa kiegyenesítette törzsét, megigazgatta ágait, és elkezdett nyújtózkodni az ég felé. Legfőlső ágait olyan magasra emelte, hogy a kút el sem látott odáig.

– Ugyanezt kell neked is csinálni – kiabált le föntről a tölgyfa. – Azzal a különbséggel, hogy neked lefelé kell megnyújtanod magad. Meglátod, sikerülni fog!

A kút nagyon szerette volna, ha a tölgyfának igaza van, ezért nekikészülődött a feladatnak. Megigazgatta száz éves köveit, gondolatban megsimogatta az oldalán megbújó mohákat és apró élőlényeket, majd odasúgta nekik:

– Kapaszkodjatok belém erősen! Indulunk!

Azzal elkezdte nyújtóztatni a tagjait. Csak úgy recsegték-ropogtak a kövek, ahogy a kút megpróbált mélyebbre jutni. Dübörgött a föld, egy pillanatra még a tölgyfa is kibillent egyensúlyából. De hiába volt minden igyekezet, a kút csak egy kicsivel tudott mélyebbre kerülni.

– Nem sikerült – mondta fának.

– Próbáld meg újra – biztatta őt a fa –, most csináld sokkal erősebben!

A kút megpróbálta. Összeszedte minden erejét, de hiába. Úgy kiszáradt már alatta föld, hogy még csákánnyal sem lehetett volna fellazítani.

– Nem tudom megcsinálni, bármennyire akarom – mondta végül a tölgyfának. – Túl öreg vagyok már ehhez.

A tölgyfa belátta, hogy a feladat meghaladja a kút erejét. Hogyan is tudna egy százéves kút megtanulni járni!

– Ne sírj! – vigasztalta a fa a kutat. – Majd kitalálunk valami mást.

És a tölgyfa gondolkodott és gondolkodott. Gondolkodott egy napig, de nem jutott eszébe semmi. Gondolkodott két napig, de még mindig semmi ötlete nem volt. A harmadik napon azonban felkiáltott:

– Megvan! Ha te nem tudsz elmenni a vizekért, majd elmegyek én értük.

A kút értetlenkedve nézett a tölgyfára.

– Hogyan? Járkáló tölgyfákról sem igen hallottam még!

– Nem is hallhattál. Ámbár a legöregebb fák azt mesélik, hogy egyszer egy fenyőfa megtanult járni, de annyi baja lett belőle, hogy inkább abbahagyta a jövés-menést. Azt hiszem, az lehetett vele a baj, hogy ő is a vándorok módjára képzelte el a lépegetést. Pedig megtalálhatta volna mindazt, amit keres, ha fa módjára teszi ugyanezt!

– Fa módjára? – csodálkozott a kút. – Hogyan lehet fa módjára járkálni?

– Éppúgy, mint kút módjára – jelentette ki a fa. – Nem előre és hátra, jobbra és balra kell elindulni, hanem lefelé és fölfelé. De arra gondoltam, hogy ha kicsit abbahagyom a fölfelé nyújtózkodást, és e helyett a gyökereimmel fogok elindulni, talán bejárhatom a földalatti birodalmakat, és megtalálhatom az elveszett vizeket.

A kútnak tetszett az ötlet.

– És nem fogsz félni a föld alatt? – kérdezte.

A tölgyfa elmosolyodott.

– Majd arra gondolok, hogy az ágaim és a leveleim, no meg a törzsem is a föld felett vannak, és a Nap fényével etetnek engem. Meg arra – nézett gyöngéden a kútra –, hogy te visszavársz engem a vizekkel együtt.

Mindketten elhallgattak. A kút azért, mert kaparta valami a torkát, a fa pedig azért, mert máris elkezdte a készülődést. Tudta, ahhoz, hogy sikerrel járjon, néhány napra meg kell változtatnia a rendet: nem a gyökereknek kell táplálniuk a fa többi részét, hanem a törzsnek, az ágaknak és a leveleknek a gyökereket, hogy azok minél messzebbre juthassanak. Igaz, így néhány napig nem fog majd nőni, de mi ez ahhoz képest, hogy talán visszaszerezheti a kútnak a vizet!

Amikor feljött a Nap, a tölgyfa megkezdte vándorútját. Törzsét szilárdan a földhöz szorította, és elkezdte nyújtani a gyökereit. És anélkül, hogy megmozdultak volna, vele tartottak az ágak és a levelek is, együtt keresték az elveszett vizeket.

Sokáig barangolt a tölgyfa a föld mélyén, de nem félt és nem is tévedt el. Az ötödik napon azonban megállította valami, és hiába erőlködött, nem tudott tovább haladni, gyökerei minduntalan beleakadtak valamibe. A

fa szemügre vette az akadályt. Egy hatalmas kő feküdt előtte. A tölgy mindent megértett. Rájött, hogy a kő nemcsak az ő útját zárja el, hanem a vizekét is. Bizony, a kő nem engedte a kúthoz a földalatti patakokat és csermelyeket!

– Te zártad el a kúthoz vezető utat? – támadt a kőre a tölgyfa.

– Miféle kúthoz vezető utat? – lepődött meg a kő. – Én csak ideestem egy napon, és soha semmiféle kútról nem hallottam.

Ekkor a tölgyfa elmesélte a kőnek, hogy áll a mező közepén egy százéves kút, akinek egyik napról a másikra kiszáradt a vize, s most nem tud inni adni sem az őzeknek, sem a szarvasoknak, és a vaddisznók meg a vándorok is szomjasak maradnak. Nem is beszélve a fákról!

A kő elszomorodott.

– Nahát, nem is tudtam, hogy ennyi bajt okoztam! És igazán szívesen elgurulnék innen, hogy a kút újra kapjon vizet, csak az a baj, hogy nem tudok.

A tölgyfa felsóhajtott:

– Milyen jó, hogy nem egy gonosz kő zárta el az utat – gondolta, és a kőhöz fordult.

– Ha segítek neked, arrébb gurulsz? – kérdezte.

A kő boldogan beleegyezett. Akkor a tölgyfa gyökerei körbefonták a követ, és jó erősen megszorították. A kő is belekapaszkodott a gyökerekbe. Vártak néhány pillanatig – közben a kútra meg a szomjazókra gondoltak –, majd a tölgyfa megragadta a követ, és arrébb lódította.

Abban a pillanatban, ahogy a kő elkerült a helyéről, a vizek hangos zubogással megindultak a kút felé, és folytak, folytak rendületlenül. Most már semmi nem állta útjukat. A tölgyfa megköszönte a kőnek a segítséget, és ő is elindult hazafelé.

Mire a mezőre ért, a kút már megtelt vízzel, és éppúgy mosolygott, mint régen. Hamarosan megjelentek körülötte a bivalyok, az őzek, a szarvasok, a vaddisznók és a vándorok.

Többé nem is maradhat senki szomjas azon a mezőn, ahol egy tölgyfa őrzi a vizeket.

Budaházi Tibor: Fal 2

